

Výročná správa za účtovné obdobie
k 31.12.2022
(v eurách)

Obchodné meno (názov)

účtovnej jednotky: Poľnohospodárske družstvo Trsteník

Sídlo: Družstevníkov 763, 02801 Trstená

Vyhotovená dňa: 26. 6. 2023

Podpis členov štatutárneho orgánu
účtovnej jednotky:

Podpis osoby zodpovednej za vy-
hotovenie výročnej správy:

Pol'nohospodárske družstvo Trsteník

028 01 Trstená

IČO 00 191 167

Družstvo vzniklo 03.04.1958. V obchodnom registri okresného súdu v Žiline je zapísané v odd. Dr. Vložka číslo 143/L. Na členskej schôdzi konanej 25.2.1993 po transformácii v zmysle zák. č. 42/92 Zb. prijalo zmenu stanov družstva v zmysle zák. č.513/91 Zb.z.

Štatutárny orgán :

Predstavenstvo: Ing. Štefan Pánik, predseda, Viera Reháková, podpredseda

Členovia : Ing. Jozefa Trstenská, Anna Polhorská, Ing. Marián Ujmiak,
Emília Pániková, Ing. Marta Václavíková,

Za družstvo koná navonok predseda družstva, v jeho neprítomnosti podpredseda družstva. Listiny o právnych úkonoch, kde je predpísaná písomná forma podpisuje aj ďalší jeden člen predstavenstva.

Predmet činnosti:

podnikanie v poľnohospodárskej výrobe, spracovanie a predaj poľnohospodárskych výrobkov členom družstva a ďalším fyzickým a právnickým subjektom, spracovanie ovocia, zeleniny a zemiakov, výroba zemiakových lupienkov, výroba, spracovanie a konzervovanie mäsa, prenájom nehnuteľností, prenájom strojov a prístrojov bez obsluhujúceho personálu, veľkoobchod s poľnohospodárskymi základnými produktmi, maloobchod mimo riadnej predajne – poľnohospodárske potreby a výrobky, služby pre občanov poľnohospodárskou technikou, obchodná činnosť v rámci voľných živností okrem jedov, drahých kovov a výrobkov z nich, výroba krmných zmesí.

Vedenie podniku:

Ing. Štefan Pánik, predseda družstva,

vek 71 rokov. Absolvent Vysokej školy poľnohospodárskej, ZF Nitra

Ing. Mária Uričková, pover. ekonóm

vek 54 rokov, vzdelanie EU NHF Bratislava, prax

Viera Reháková, mechanizátor

vek 69 rokov, vzdelanie SOŠ poľnohospodárska

Ing. Jozefa Trstenská, hlavná zooteknička,

vek 61 rokov, vzdelanie Poľnohospodárska univerzita,

Družstvo má štyri hospodárske dvory s objektmi živočíšnej výroby: Trstená, Brezovica, Zábiedovo, Ústie nad Priehradou.

K dnešnému dňu má 217 členov s celkovou výškou členských vkladov 269 567,8100 €.

Správa predstavenstva družstva:

Správu predstavenstva družstva, ktorú predkladáme, za druhý rok štvorročného cyklu predstavenstva a kontrolnej komisie.

Rok 2022 bol rokom, kedy sme si plánovali v rastlinnej aj v živočíšnej výrobe vyššie úlohy ako v predchádzajúcom roku. Jednalo sa o vyššiu dodávku mlieka v množstve aj vo vyššej cene. Pre rastlinnú výrobu sme plánovali zvýšenie výroby zemiakov pre spracovanie do Lupienkárne, ako aj konzumných zemiakov.

Tento uplynulý rok môžeme zhodnotiť ako jeden z mála lepších rokov. I keď sme v rastlinnej výrobe nedosiahli plánované výsledky, bol predsa len lepší ako predchádzajúci. V živočíšnej výrobe sa darilo o niečo lepšie. Podrobnosti poviem v správe za jednotlivé úseky.

Z pohľadu roku 2023 môžeme teraz povedať, že čo sa urodilo v r. 2022, to sa veľmi dobre speňažilo aj v r. 2023, kto na to mal. Inflácia nás zasiahla riadne, ceny energií a krmív zaznamenali prudký nárast, ktorý si roky nepamätáme. Dopyt po obilí, oleji, mlieku aj mäse je veľký. I tu sú ceny vyššie, ale nie v takej ako suroviny, ktoré vstupujú do tvorby uvedených komodít. Podpora zo strany štátu sa výrazne nezvýšila, i preto v tomto roku pociťujeme väčší rozdiel medzi cenami surovín, ktoré potrebujeme do živočíšnej výroby a lupienkárne a cenami výrobkov, ktoré predávame, ako sú mlieko, mäso a lupienky. Čo to znamená pre naše družstvo, si vieme predstaviť. Veď napríklad cena elektriny je vyššia o 140%, ceny nafty takmer o 100%. Všetko sa až nenormálne zvyšuje, čo prehľbuje problémy so zabezpečením včasnosti platieb za dodávateľské faktúry.

Vzniknutú situáciu musí riešiť vláda, inak to môže skončiť veľmi zle, lebo potraviny, ktoré dávame na trh, budú chýbať na pultoch obchodov. Nevedeli sme si vážiť chlieb a iné potraviny, ktoré sme vyhadzovali. Dnes sú poriadne drahé a musíme rozmýšľať, čo vlastne kúpime, lebo peniaze chýbajú tak v rodinách ako aj na podnikovej úrovni.

Dokedy to tak bude, ťažko povedať, keď za dverami máme vojnu, ktorá prispieva k inflácií a k zdražovaniu tovarov a služieb.

I. Vývoj a stav finančného hospodárenia

1. Výsledky rastlinnej výroby

Stav pôdneho fondu pre rok 2022 bol nasledovný: orná pôda – 797,00 ha a trvalé trávne porasty – 1 478,91 ha /823,91 ha lúk a 650,00 ha pasienkov/. Poľnohospodárska pôda celkom: 2 275,91 ha.

Štruktúra ornej pôdy: obilniny	353,74 ha
zemiaky	76,34 ha
kukurica	83,74 ha
ďatelina	207,20 ha
ost.ďatelinoviny	----- ha
VRK	67,26 ha

V rastlinnej výrobe sa splnila výroba obilovín na 84,03 %. Plán bol 1439,3 ton, skutočnosť 1209,5 ton/353,74 ha = priemerná úroda obilovín 3,42 t/ha

	Výmera	spolu t	úroda/ha
Jarný jačmeň	29,85 ha	51,5 t	1,73 t/ha
Tritikale	44,42 ha	175,0 t	3,94 t/ha
Ovos	49,32 ha	96,0 t	1,95 t/ha
Pšenica ozimná	166,64 ha	625,0 t	3,75 t/ha
Pšenica jarná	0 ha	0 t	0 t/ha
Ozimný jačmeň	63,51 ha	262,0 t	4,12 t/ha
	353,74 ha	1209,5 t	Ø 3,42 t/ha

Zemiaky sme zasadili preosievacou linkou na výmere 76,34 ha. Plán výroby zemiakov na rok 2022 bol 2012,5 ton s výnosom 25 t/1 ha. Úroda zemiakov bola 1641,8, t. j. 21,5 t/ha, čo je plnenie na 81,58 %.

Produkcia zemiakov podľa triedenia v roku 2022:

- Konzumné	1 356,30 t
- Sadba	275,50 t
- Kŕmne	10,00 t
SPOLU	1 641,10 t

Krmoviny

Z plôch TTP, VRK a ďatelín sme vyrobili:

Seno	741 t	plán	1 500,0 t	49,4 %
Senáž	13 215 t	plán	17 000,0 t	77,7 %
Pastva	10 000 t	plán	10 000,0 t	100,0 %

Zasilázovali sme 3015 t kukurice, plán bol 2142,5 t, čo je plnenie na 140,72 %. Priemerná úroda kukurice je 36 t/ha. Celá produkcia je uskladnená v Trstenej.

Tržby v rastlinnej výrobe sme dosiahli vo výške 30 803,75 €, čo je 41,07 % z plánovaných 75 000,00 €. Z toho tržby za pšenicu boli 90,17 €, za zemiaky 30 090,89 €, za siláž 64,35 € a za seno 558,34 €. Ostatné výrobky rastlinnej výroby sa realizovali cez živočíšnu výrobu. Rok 2022 hodnotíme ako nepriaznivý hlavne z hľadiska predaja zemiakov.

Pre rok 2023 sme naplánovali pestovať obilniny na výmere 324,84 ha s priemerným hektárovým výnosom 3,88 t / 1 ha, zemiaky na výmere 76,50 ha s priemerným výnosom 25,00 t / 1 ha, výrobu siláže z lúk, VRK a ďatelín 8 000 t, z kukurice 3 437 t, výrobu sena 1 500 t. Celková hodnota plánovanej produkcie rastlinnej výroby pre rok 2023 predstavuje 1 192 tis.€.

2. Výsledky živočíšnej výroby

Stavy hospodárskych zvierat k 31. 12. 2022 boli nasledovné: 1 344 kusov hovädzieho dobytku z toho 611 kusov dojníc a 1 344 kusov oviec z toho 1 128 kusov bahníc, z toho 857 kusov dojnych.

Produkcia živočíšnej výroby bola nasledovná: narodilo sa 503 kusov teliat a 980 kusov jahniat. Vyrobito sa 3 449 000 litrov kravského mlieka a 71 250 litrov ovčieho mlieka. Dojivosť na bahniciu bola 83 litrov, výroba na kravu/1 deň 17,149 litrov a dodávka na kravu/1 deň 16,472 litra. Výroba na kravu za rok bola 6 012 litrov a dodávka 5 788 litrov. Stavy kráv sa nedarí naplniť na 750 kusov, u oviec je potrebné znížiť stav bahníc a zvýšiť dojivosť.

Hlavným výrobkom v živočíšnej výrobe je výroba a predaj kravského mlieka do Liptovskej mliekárne. Pre porovnanie uvádzam predaj a speňažovanie mlieka za posledných 6 rokov.

Rok	mlieko Trstená	mlieko Ústie	mlieko spolu	pr. cena	tržby / €
2017	2 825 700	591 970	3 417 670	0,3250	1 1080 42,57
2018	2 699 739	531 460	3 231 199	0,3310	1 069 300,48
2019	2 545 750	491 675	3 037 425	0,3423	1 039 754,71
2020	2 615 411	393 504	3 008 915	0,3393	1 020 913,93
2021	2 834 980	469 024	3 304 004	0,3450	1 139 510,61
2022	2 851 694	468 886	3 320 580	0,4533	1 504 254,19

V roku 2022 bolo dodané o 16 576 litrov mlieka viac oproti roku 2021 v priemernej cene 0,4533 €/l, čo spôsobilo zvýšenie tržieb o 364 743,58 €. Množstvom predaného mlieka v litroch sme presiahli úroveň minulých rokov, s výnimkou roku 2017, kedy predaj mlieka predstavoval 3 417 670 l, čo bolo najviac za posledných šesť rokov. Tržby za mlieko prekročili tržby sledovaného obdobia vzhľadom na vyššiu priemernú cenu za liter.

V roku 2022 sme teda predali 3 320 580 litrov mlieka za 1 504 254,09 € v priemernej realizačnej cene 0,4533 €/l liter. Oproti plánu sme tržby za mlieko prekročili o 172 254,19€. Plán tržieb za mlieko bol 1 332 000 €, čo je plnenie na 112,93 %.

Z uvedených skutočností vidíme, že cena rozhoduje o výške zisku alebo straty v našom podniku v najväčšej miere. Budúcnosť chovu dojníc u nás, ale aj na Slovensku vôbec závisí od rozhodnutí štátu a Európskej únie. Skončené kvóty na mlieko v krajinách európskej únie urobili chaos vo výrobe mlieka, v cenách mlieka a hlavne v konkurencie schopnosti predaja mlieka a mliečnych výrobkov. Predajnosť mlieka a výrobkov z neho je nízka, pretože je prebytok na trhu a ceny prudko padajú dole. Túto situáciu môže vyriešiť len mimoriadna dotácia na dodané mlieko, ktoré v súčasnosti rieši krízový štáb vytvorený v rámci Slovenskej republiky.

Speňažovanie produktov ŽV:	2020	2021	2022
HD – býky	1,75 €/ 1 kg	1,71 €/ 1 kg	2,24 €/ 1 kg
Teľatá chovné obyvn.	3,54 €/ 1 kg	3,99 €/ 1 kg	4,54 €/ 1 kg
Teľatá chovné organiz.	3,60 €/ 1 kg	3,80 €/ 1 kg	5,62 €/ 1 kg
Mliečne jahňatá obyvn.	1,00 €/ 1 kg	1,12 €/ 1 kg	1,23 €/ 1 kg
Mliečne jahňatá organiz.	1,88 €/ 1 kg	2,30 €/ 1 kg	3,25 €/ 1 kg
Ovčie mlieko Q. – LM	1,02 €/ 1 liter	1,02 €/ 1 kg	1,15 €/ 1 l
Ovčia vlna	0,10 €/ 1 kg	0,10 €/ 1 kg	0,10 €/ 1 kg

Celkové tržby za živočíšnu výrobu boli vo výške 1 741 577,50 €, z toho tržby za mlieko boli vo výške 1 504 254,19 €, za syr 31,58 €, za vlnu 140,00 €, za maštalný hnoj 399,30 €, za ovčie mlieko 46 039,10 €, za mliečne chovné a jatočné jahňatá 18 504,99 €, za chovné teľatá 23 450,19 €, jatočné býky 120 749,15 €. Tržby z predaného dlhodobého hmotného majetku v roku 2022 boli vo výške 28 009 € za jatočné kravy. Tržby v živočíšnej výrobe vo výške 1 741 577,50 € sa splnili na 109,88 %, keď plán tržieb bol 1 585 000 €.

Vyradených bolo 118 kusov kráv a úhyn 21 kusov. Prevod do základného stáda bol 168 kusov a predaj jatočných kráv 25 kusov.

Na vlastnom bitúnku sme porážali dobytok z vlastných chovov, ale robili sme aj služby pre susedné podniky. Dosiahli sme výkony bitúnku 63 187,47 €. Tržby z bitúnku za mäso boli vo výške 15 197,54 €, za porážanie zvierat 200 €, aktivácia zvierat do bitúnku 63 187,47 €, tovar 14 997,54 €.

Vlastný dobytok sme realizovali cez bitúnok v počte: teľatá do 3 mesiacov 35 kusov, teľatá 3-6 mesiacov 31 kusov, jalovice do 2 rokov 19 kusov, výkrm HD – býky 8 kusov, kravy 117 kusov, jahňatá 115 kusov a bahnice 36 kusov. Predaj mäsa sa realizuje cez družstevnú predajňu a cez stravovacie zariadenia škôl, hotelov a reštaurácií.

V chove oviec boli dosiahnuté nasledovné výsledky:

Nadojili sme 71 250 litrov mlieka, z toho sme 40 034 litrov predali spracovateľským organizáciám, ostatné mlieko sme spracovali na ovčí syr a bryndzu. Tržby za ovčie mlieko boli vo výške 46 039,10 €, ovčí syr 31,58 €, ovčiu vlnu 140 €, mliečne a jatočné jahňatá 18 504,99 €, cez vlastnú predajňu sme realizovali syr za 19 617,55 €. Celkové tržby teda boli 64 715,67 € a aktivácia ovčieho syra do predajne bola vo výške 19 617,55 €. Zrušili sme šľachtiteľský a experimentálny chov oviec a prešli sme na šľachtenie slovenskej dojenej ovce, ktoré zahŕňa kríženie vyslovene na zvýšenie dojivosti a telesného rámca s plemenami cigája, lakon, východofríz a valaška.

Pre rok 2023 plánujeme dodávku kravského mlieka 3 600 tis. litrov. Produkciu ovčieho mlieka vo výške 70 000 litrov, ktorej prevažnú časť bude tvoriť dodávka do Liptovskej mliekárne. Zostávajúca produkcia bude použitá na spracovanie na čerstvý a údený ovčí syr, bryndzu a žinčicu.

Plánujeme predaj jahniat, teliat, výkrmového HD a kráv. Plánujeme ďalej zvýšiť stavy kráv a budeme pokračovať v realizácii kráv, jalovic a býkov z našich chovov cez náš vlastný bitúnok, ako aj v poskytovaní služieb pre cudzích pri porážaní zvierat a rozrábke. Celková hodnota plánovanej produkcie ŽV je 1 880 tis. € a plán tržieb pre rok 2023 je 2 064 tis. €.

3. Úsek Lupienkárne

Plánovaný zámer na začiatku roka 2022 vyrobiť 260 t lupienkov sa nám podarilo prekročiť a vyrobili sme 269,85t. Plán výroby sa tak splnil na 103,79 %. Lupienkáreň funguje v režime jednozmennej prevádzky.

Vyrobili sme celkom 1 925 267 vreciek zemiakových lupienkov v hodnote 769 140,90 €.

Predaj bol 1 774 486 vreciek v hodnote 780 163,38 € oproti plánovaným 765 000 €, čo je plnenie na 101,98 % a tržby vo výške 883 477,94 € k plánu 890 000 € splnené na 99,27 %.

V roku 2022 predaj pre COOP Jednotu bol 679 740 vreciek, t.j. 89,80 t a predaj vlastných oravských zemiakových lupienkov bol 1 254 658 vreciek, t.j. 184,99 t.

Na výrobu zemiakových lupienkov sme za rok 2022 spotrebovali:

- Zemiaky vlastné	961,98 t / 144 296,25 € / 150,00 €/ t
- Zemiaky nakúpené	415,07 t / 100 636,44 € / 242,46 €/ t
Spolu:	1 377,05 t / 244 932,69 €

Celková výťažnosť vlastných aj nakúpených zemiakov bola 5,10 kg zemiakov/ 1 kg zemiakových lupienkov. Zemiaky na výrobu zemiakových lupienkov sme nakupovali od firmy Agroservice Trnava. Ostatnú spotrebu pokryla naša vlastná produkcia.

Tento úsek má rezervy v znižovaní materiálových a režijných nákladov, v spotrebe zemiakov na 1 kg lupienkov závislej od kvality vlastnej produkcie zemiakov a kvality dodaných zemiakov.

Plánovaná výroba pre rok 2023 je 260 t zemiakových lupienkov v hodnote 760 tis. €.

Úsek investičnej činnosti

V roku 2022 sme obstarali majetok v hodnote 11 220,50 €. Z toho do užívania bola zaradená priemyselná brána pre mechanizáciu v hodnote 3688,50 €. Tepelné čerpadlo pre živočíšnu výrobu v hodnote 7 532 € bude zaradené do užívania v roku 2023.

Do obnovy základného stáda sme investovali **298 254 €** a tak celkové investície boli vo výške **309 474 €**.

Taktiež ako po iné roky boli aj tento rok vykonané bežné opravy a údržby budov a opravy strojov a technológií. Celkové náklady na opravy dosiahli výšku 75 808,87 €.

4. Úsek technických služieb

Na úseku technických služieb je snahou každý rok obnoviť strojový park. Riadime sa možnosťou dostupnosti finančných prostriedkov. Novo zakúpenou technológiou dosahujeme veľmi dobré výsledky vo výkone stroja, úspore PHM a tiež v úspore pracovných síl.

Ľahšie zvládame náročnosť poľnohospodárskych prác pri počte 23 pracovníkov na úseku – traktorista 14, vodič nákladných automobilov 2, dielenský 3, ktorí sú v sezóne využívaní do traktorov a nákladných automobilov .

Nové stroje, technológie sú veľmi moderné, výkonné stroje, plne mechanizované, čistá elektronika, čím vznikajú veľké nároky na prevádzkovanie. U týchto strojov je priorita – skúsenosť, odbornosť obsluhy stroja a najmä vzťah k tejto práci – toto je základ úspechu životnosti strojov a technológií. Traktory, závesné náradia, krmné vozy sú na vysokej technickej úrovni – čo znamená veľkú náročnosť na starostlivosť, nie je možné všetko si opravovať vo vlastnej dielni, ale renomovanými pracovníkmi z dodávateľskej firmy.

Ďalším veľkým problémom v poslednom roku je pracovná sila – odbornosť, kvalifikácia traktorista už neexistuje. Poľnohospodárske školy tohto zamerania boli zrušené. Je nedostatok odborne zdatných pracovníkov, ponúkaná mzda za prácu je pre uchádzačov nezaujímavá. V oblasti nákladov sú vysoké náklady na náhradné diely na nové stroje a servis týchto strojov.

Služby od iných firiem ako je sadenie zemiakov sme využili aj v roku 2022 firmou GRIMME. Máme v pláne investovať do tejto linky, pretože už ani iná technológia ako táto na sadenie

zemiakov nie je. Zemiaky sú veľmi náročná plodina na pestovanie a každý rok je špecifický. Musíme vynakladať veľa úsilia na zasadenie a zber úrody prevažne z dôvodu nepriaznivého počasia. Podpisuje sa to aj na technickom stave zemiakových kombajnov, ktoré sú vybavené moderne, ovládanie taktiež elektronicky.

Pri zbere krmovín sme využívali samohodnou rezačkou CLASS a rezačkou JOHN sme si vypomáhali hlavne pri rezaní kukurice, traktory + 3 kusy MEGA 20, 3 kusy GRANDY, 2 kusy T 815.

Veľmi dobré je využitie kosačiek Pottinger 2 kusy bočná a predná a 1 kus Pottinger 4,2 m záber, je tu úspora minimálne 6 pracovníkov.

Vlastníme 1 kus lis slamy CLAAS, ktorý je veľmi využívaný hlavne v ťažšie dostupných terénoch a kde máme veľké prepravné vzdialenosti, čo je náročné na zber sena Horalmi, ktoré máme už zastaralé, v roku 2018 sme investovali do nákupu samozberacích vozov typu FARO, vlastníme 2 ks. Zbierame ešte aj so samozberacím vozom HORAL v počte 2 ks. Vek našich horalov je 20 – 25 rokov.

Okrem poľnohospodárskych prác mulčujeme ťažko dostupné plochy. Zber zemiakov zabezpečujeme 2 kusmi zemiakových kombajnov GRIMME + odvoz T815 alebo traktor DEUTZ FAHR + MEGA. Ďalej sme zabezpečovali jesennú orbu, sejbu ozimín, rozmetanie maštalného hnoja, taktiež sme zakúpili 2 ks rozmetač. maštalného hnoja typu JEANTIL. Počas celého roka zabezpečujeme chod živočíšnej výroby v Trstenej, Brezovici, Ústí, Zábiedove. Používame krmny voz BVL. Krmny voz HIMEL využívame v Brezovici pri kŕmení oviec a v Ústí nad Priehradou na kŕmenie hovädzieho dobytku. Maštalný hnoj vyhrňame BOBCATOM, prevádzame aj ťahanie kejdy v Ústí, močovky a vody z Lupienkárne. Na úseku Lupienkárne sme počas celého roka zabezpečovali rozvoz zemiakových lupienkov pomocou nákladného automobilov MAN a 1 kus Citroen Jumper. V maximálnej možnej miere sme využívali vyťaženie áut aj na spätočnej ceste na dovoz komponentov KZ, osiva, sadiva, náhradných dielov.

V roku 2022 sme nezakúpili žiadne nové stroje.

Uvádžam niektoré nákladové položky úseku TS za rok 2022 v porovnaní s rokom 2021

Položka	r. 2021	r. 2022
Náhradné diely	42 018	42 488
Pohonné hmoty + mazadlá	186 309	257 076
Ostatný materiál	18 724	21 880
Opravy od cudzích	16 160	26 485
STK	1 527	1 401
Mýto	5 758	6 044
Poistné	23 429	21 762
Odpisy	93 435	87 669
Daň z motorových vozidiel	2 584	1 814

Nákladovosť výroby vo výraznej miere ovplyvnila cena nafty, ktorá v roku 2022 mala priebežne rastúci charakter. Pod zvýšené náklady na náhradné diely sa v istej miere podpísala skutočnosť, že tieto sme použili na opravy vykonané vo vlastnej réžii na jednej strane a na strane druhej sa v ich cene už odrazilo celkové zvyšovanie cien výrobkov a služieb v predošlých dvoch rokoch.

Pokles nákladov na opravy do istej miery ovplyvnil nákup nových strojov, hlavne traktora a tiež skutočnosť, že išlo o opravy, ktoré sme schopní urobiť vo vlastnej dielni, prostredníctvom vlastných dielenských pracovníkov. Preto boli aj náklady na náhradné diely vyššie, ale na opravy poklesli.

Energetika a vodné hospodárstvo

V roku 2022 sme spotrebovali 677 875 kWh elektrickej energie, za čo sme zaplatili 187 425 €.

Nákup zemného plynu sme realizovali v objeme 114 165 m³, v celkovej sume 37 907 €. Na výrobu zemiakových lupienkov sa spotrebovalo 96 182 m³ zemného plynu. Vyššia spotreba plynu bola spôsobená vyššou výrobou zemiakových lupienkov.

Na spotrebe a platbách za elektrickú energiu a plyn sa najviac podieľala živočíšna výroba a lupienkáreň.

Ceny energie v roku 2022 boli nasledovné:

- cena plynu bola 0,328 €/m³
- cena elektrickej energie činí 0,257 za kWh

V roku 2022 sme spotrebovali 28 728 m³ vody. Za spotrebovanú vodu sme zaplatili 29 084 €. Cena vody v roku 2022 bola 1,035 €/ 1 m³.

Sociálna starostlivosť, bezpečnosť a ochrana zdravia pri práci, požiarne ochrana

V sociálnej oblasti s prihliadnutím na ekonomickú situáciu venovalo družstvo dostatočnú pozornosť v zabezpečení ochranných prostriedkov, obuvi, odevov, práškov na pranie a hygienických potrieb.

Zo sociálneho fondu boli vyplatené prostriedky vo výške 4 056,60 €. Táto suma bola použitá na príspevok na závodné stravovanie. Tvorba sociálneho fondu v roku 2022 bola vo výške 6 652,40 €. Priame náklady na jeden obed boli 3,82 €, stravný lístok bol v hodnote 1,20 € - úhrada zamestnanca.

V roku 2022 bolo práceneschopných 41 zamestnancov z toho 14 žien a 27 mužov. Nemali sme pracovné úrazy. 2 zamestnankyne mali úraz zaradený do kategórie ostatných úrazov v trvaní 91 dní a 5 zamestnancov v trvaní 177 dní. Jeden zamestnanec čerpal materskú dovolenku.

Na úseku PO nebola v roku 2022 vykonaná žiadna kontrola pracovníkmi Okresnej správy Zboru PO v Dolnom Kubíne. Bolo vykonaných 16 kontrol technikom PO a členmi vedenia na štyroch hospodárskych dvoroch.

Výsledky finančného hospodárenia za rok 2022

Rok 2022 sme uzavreli účtovnou závierkou k 31.12.2022. Zúčtovali sme všetky inventúrne rozdiely, dotácie a vyčíslili sme hospodársky výsledok. Podali sme daňové priznanie. Pre rok 2022 sme mali vybavený kontokorentný úver vo výške 140 000 €, krátkodobý prevádzkový úver výšky 750 000 €. Kontokorentný úver je krytý pohľadávkami a prevádzkový úver dotáciami EÚ. Ku koncu roka nesplatené úvery predstavovali čiastku 995 432,09 €.

Výrobné úlohy sme nesplnili v súlade s plánom a to nesplnením plánu RV a ŽV. Výroba dosiahla výšku 3 567 847 €, bolo to viac o 71 554 € oproti roku 2021, kedy bola výroba 2 852 306 €. Celkové výnosy včítane vnútropodnikových výnosov sme splnili na 99,12 % a to: 6 302 000 € k plánu 6 358 000 € a celkové náklady včítane vnútropodnikových nákladov vo

výške 6 143 000 € sa splnili na 96,76 % k plánu 6 349 000 €, čím bol vytvorený hospodársky výsledok vo výške mínus 159 160,53 € po zdanení. Spotreba materiálu a energie dosiahla výšku 2 077 497 € a služieb 325 729 €. Mzdové náklady predstavujú sumu 1 282 215 €, osobné náklady celkom 1 789 177 €, dane 38 722 €, odpisy 484 216 € a finančné náklady 21 928 €.

Celkové tržby v roku 2022 za vlastné výrobky a služby boli vo výške 2 681 146 €, čo je oproti plánu 2 646 000 € viac o 35 146 € a plnenie na 101,33 %. rastlinnej výrobe tržby predstavovali 26 875 €, čo je 35,83 % oproti plánu za predaj obilnín, sena, siláže a zemiakov. V živočíšnej výrobe vo výške 1 713 568 € oproti plánu 1 570 000 € čo je 109,14 % za mlieko ovčie a kravské, syr, vlnu, jatočné býky, mliečne jahňatá jatočné, teľatá chovné, mladé ovce jatočné a zvieratá základného stáda.

Tržby Lupienkárne boli 883 478 €, čo je 99,27 % oproti plánu 890 000 €, bitútku 14 998 €, čo je 59,99 % oproti plánu 25 000 €, tržby z predaja tovaru 237 564 € oproti plánu 250 000 €, čo je plnenie 95,03 % a tržby za služby v hodnote 42 227 €. Patria tu služby ND, TR, kombajnov, ťažkých mechanizmov, závodnej kuchyne, prenájom priestorov.

Z výsledkov jednotlivých úsekov je vidieť, že sa plánované úlohy nesplnili. Tržby rastlinnej výroby sa nenaplnili vzhľadom na nesplnené tržby za zemiaky, vo vysokej miere spôsobené vplyvom opatrení COVID 19. Vyskytli sa nedostatky v reprodukcii a sezónnosti telenia kráv a nesplnila sa plánovaná aktivácia. Zlá situácia bola na trhu v oblasti realizácie cien mäsa. V lupienkárni bola produkcia 269,85 t oproti plánu 260 t, čím sme naplnili plánovanú výrobu zemiakových lupienkov.

Pre zabezpečenie dobrého výsledku podniku a jeho menej problémového chodu sme sa pri spracovaní plánov zamerali na zvyšovanie tržieb, čo sa v uplynulých rokoch nedarilo. Tento rok, keď sme plán tržieb naplnili, predsa len sme dosiahli tržby vyššie ako predchádzajúci rok, a to cca o 463 tis. €.

Neobežný majetok má hodnotu netto 1 416 912 € obežný majetok netto 2 336 091 €, z toho zásoby boli 1 186 466 €, pohľadávky netto 1 142 321 €, finančný majetok 7 304 €. Vlastné imanie dosiahlo hodnotu 1 553 574 €. Záväzky dosiahli výšku 2 023 063 €, z toho záväzky z obchodného styku boli 581 701 €.

Stav peňažných prostriedkov, pohľadávok a záväzkov k 31.12.2022

Peňažné prostriedky na bankových účtoch + peniaze na ceste	3 890 €
Pokladňa + ceniny	3 414 €

Pohľadávky k 31.12.2022

Pohľadávky krátkodobé netto spolu 1 142 321 €, z toho z obchodného styku 243 859 €. Pohľadávky voči ŠR – neuhradené dotácie vo výške 896 441 € a pohľadávka na zálohy na palubné jednotky MÝTO 200 € a preplatok na dani z motorových vozidiel 2021 €.

Závazky k 31. 12. 2022

Krátkodobé záväzky spolu 837 533 €, z toho záväzky z obchodného styku 581 701 €, záväzky voči členom 25 018 €, voči zamestnancom 51 776 €, záväzky zo sociálneho poistenia 48 330 €, daňové záväzky 21 110 €, ostatné záväzky 109 598 €.

Výrobný zámer na rok 2022 bol nasledovný: výnosy spolu 6 358 000 €, náklady spolu 6 349 000 €, družstvo predpokladalo hospodársky výsledok vo výške + 9 000 €.

Návrh na vysporiadanie hospodárskeho výsledku za rok 2022

Hospodársky výsledok za rok 2022 – zisk vo výške 159 161 € - zaúčtuje sa na účet 429 100 – neuhradená strata minulých rokov.

Finančné a ekonomické ukazovatele v roku 2022

Zamestnanci	rok 2021	rok 2022
priemerný počet	93,6	93,5
z toho riadiacich	9	9
mzdové náklady	1 245 214	1 282 215
Čerpanie sociálneho fondu	3 907	4 057
MAJETOK	rok 2021	rok 2022
majetok spolu	2 977 884	3 755 283
neobežný majetok	1 597 086	1 416 912
obežný majetok	1 375 735	2 336 091
z toho: zásoby	1 095 569	1 186 466
krátkodobé pohľadávky	274 018	1 142 321
v tom z obch. styku	146 514	243 859
finančný majetok	6 148	7 304
časové rozlíšenie aktív	5 063	2 280
Podiel obežného majetku na majetku celkom v %	46,20	62,21

VLASTNÉ IMANIE	rok 2021	rok 2022
vlastné imanie spolu	1 398 330	1 553 574
z toho: základné imanie	455 691	455 691
ostatné kapitálové fondy	1 896 435	1 891 598
zákonné rezervné fondy	299 269	299 269
Oceňovacie rozdiely z precenenia	60 939	60 939
výsledok hospodárenia min. rokov	-902 829	1 191 206
výsledok hospodárenia za účt. obd.	-288 377	159 161
Závázky spolu:	1 375 501	2 023 063
Rezevy	95 751	97 319
Dlhodobé záväzky	129 615	92 779
Krátkodobé záväzky	737 707	837 533
z toho: voči dodávateľom	388 812	581 701
Bankové úvery spolu:	344 928	995 432
z toho: dlhodobé		
krátkodobé	344 928	995 432
Časové rozlíšenie	203 133	178 646
Vlastné imanie a záväzky	2 977 884	3 755 283
miera zadĺženosti v %	46,19	53,87

miera zadĺženosti = záväzky celkom / majetok spolu x 100

TRŽBY	rok 2021	rok 2022
Tržby z predaja výrobkov	2 155 193	2 638 919
Tržby z predaja služieb	63 243	42 227
Tržby za tovar	211 304	237 564
Tržby HIM - zvieratá	12 968	28 009
Čistý obrat	2 442 709	2 946 719

	2021	2022
Doba obratu majetku celkom		
(dni)	445	465
neobežného majetku	239	176
obežného majetku	206	289
zásob	163	147

DO celkového. maj. = majetok celkom / tržby x 365

DO neobež. maj. = neobežný majetok / tržby x 365

DO obežného maj. = obežný majetok / tržby x 365

DO zásob = zásoby / tržby x 365

stav zásob k 1. 1. 2022 a k 31. 12. 2022 :2

Obchodná marža

	rok 2021	rok 2022
Tržby z predaja tovaru	211 304	237 564
náklady na predaný tovar	183 229	204 471
obchodná marža v €	28 075	33 093
obchodná marža v %	15,32	16,18

obchodná marža v % = obchodná marža v € / náklady na predaný tovar x 100

VÝNOSY	rok 2021	rok 2022
tržby z predaja tovaru	211 304	237 564
tržby z predaja služieb	63 243	42 227
tržby z predaja vlastných výrobkov	2 638 919	2 155 193
tržby z predaja NaHIM	17 685	48 995
zmena stavu vnútroorganizačných zásob	80 867	-115 518
aktivácia	805 834	749 388
ostatné výnosy z hospodárskej činnosti	1 142 599	1 313 126
výnosy z hospodárskej činnosti spolu	4 223 599	5 167 532
NÁKLADY		
náklady na obstaranie tovaru	183 229	204 471
spotreba materiálu, energie a ost.	1 654 956	2 077 498
služby	277 667	325 729
osobné náklady	1 734 934	1 789 177
dane a poplatky	37 144	38 722
odpisy a opravné položky na DNaHIM	531 337	484 216
ZC predaného DM a materiálu	7 872	8 981
opravné položky k pohľadávkam	0	0
ostatné náklady na hospod. činnosť	51 420	48 835
náklady na hospodársku činnosť spolu	4 478 559	4 977 629
čistý obrat	2 442 709	2 946 719
pridaná hodnota	947 758	1 197 714
výsledok hospodárenia z hosp. činnosti	-254 960	189 903

Náklady na finančnú činnosť	20 944	21 928
Výnosy z finančnej činnosti	0	0
Výsledok hospod. z finančnej činnosti	-20 944	-21 928
Výsledok hospodárenia za účtovné obdobie	rok 2021	rok 2022
výsledok pred zdanením	-275 904	+167 975
daň z príjmu splatná		
daň z príjmu odložená	12 473	8 814
daň z príjmu	12 473	8 814
výsledok hospodárenia po zdanení	-288 377	+159 161

Likvidita	rok 2021	rok 2022
okamžitá	0,83	0,87
bežná	0,38	1,37
celková	1,86	2,79

Likvidita okamžitá = finančný majetok / krátkodobé záväzky

Likvidita bežná = (finančný majetok + krátkodobé pohľadávky bez pohľadávok po lehote splatnosti) / krátkodobé záväzky

Likvidita celková = (obežný majetok - dlhodobé pohľadávky) / krátkodobé záväzky

Odporúčané hodnoty sú pri likvidite : okamžitej: 0,9 - 1,1 ;

bežnej: 1,0 - 1,5 ; celkovej: 1,5 - 2,5

Finančné ukazovatele	rok 2021	rok 2022
zadĺženosť celková %	46,19	53,87
finančná samostatnosť %	46,99	41,37
podiel vlastných a cudzích zdrojov %	101,73	76,79
finančná stabilita %	51,34	43,84
finančná páka vlastného imania	2,13	2,42
veriteľské riziko %	46,19	53,87

zadĺženosť celková = záväzky celkom / majetok celkom x 100

finančná samostatnosť = vlastné imanie / majetok celkom x 100

podiel vlastných a cudzích zdrojov = vlastné imanie / záväzky celkom x 100

finančná stabilita = (vlastné imanie + dlhodobé záväzky) / majetok celkom x 100

finančná páka vlastného imania = majetok celkom / vlastné imanie

veriteľské riziko = záväzky celkom / majetok celkom x 100

Podnikateľský zámer PD Trsteník Trstená na rok 2022

Výnosy spolu / včítane vnútropodnikových výnosov/ **7 054 000/**

Tržby - výrobky RV, ŽV, Lupienkárne	3 297 000
Produkcia – výrobkov RV, ŽV, Lupienkárne	4 679 000
Predaj výrobkov RV, ŽV, Lupienkárne, Bitúнку	2 906 000
Spotreba vl. osív, sadív, krmív a ost. výrob. vl. výroby	1 170 000
Aktivácia – výr. KZ, presun mäsa , lupienok do predajne a ZK	657 000
Tržby tovar - predajňa	249 000
Tržby – zvieratá zákl. stáda - predaj	38 000
Ost.výnosy – dotácie zo ŠR a EÚ	1 034 000
VPV	1 176 000

Spolu náklady / včítane vnútropodnikových nákladov /**7 005 000/**

Materiálové náklady	1 937 000
Energia a voda	464 000
NC tovaru	208 000
Opravy	90 000
Ost.výkony	263 000
Cest. + repre	8 000
Osobné náklady	1 847 000
Dane	45 000
ZC DHM a mat.	6 000
OPN	128 000
Odpisy	475 000
Fin. náklady	33 000
VPN + réžia	1 501 000
Zisk pred zdanením	+ 49 000

Po dni, ku ktorému bola zostavená účtovná závierka, t.j. 31. 12. 2022, do dňa zostavenia výročnej správy, nenastali iné významné udalosti, ktoré by mali vplyv na údaje vykázané v účtovnej závierke.

Družstvo nevykonáva činnosť v oblasti výskumu a nemá organizačnú zložku v zahraničí. V účtovnom období nevynakladalo prostriedky na činnosť v oblasti výskumu a vývoja a nevykonalo transakcie týkajúce sa nadobúdania majetkových podielov v obchodných spoločnostiach alebo družstvách.

Životné prostredie – v rámci projektu PRV modernizácia fariem 2009 – 2013 sme riešili hnojné koncovky na hospodárskom dvore Trstená a uskladnenie maštalného hnoja, vybudovali sme nové hnojisko na priebežné uskladnenie maštalného hnoja, ako aj nové poľné hnojisko Nad Jurčová. V tejto činnosti družstvo naďalej pokračuje udržiavaním hospodárstiev a prevenciou tak, aby neohrozovalo okolité životné prostredie.

Zamestnanosť - Poľnohospodárske družstvo zamestnáva 95 pracovníkov na úsekoch rastlinnej výroby, živočíšnej výroby, technických služieb, lupienkarne. Na dnešné podmienky je to pomerne veľa vzhľadom na odvodovú a daňovú záťažnosť. Z celkového počtu zamestnancov je 33 žien (34,74%) a 62 mužov (65,26%). Z toho riadiacich pracovníkov je 5. V podniku je pomerne vysoká veková štruktúra pracovníkov. V súčasnosti vznikajú problémy s obsadením pracovných miest na úseku technických služieb – vodičov, traktoristov, opravárov, na úseku živočíšnej výroby – pomocných pracovníkov, dojičov a pod., ale aj na úseku manažmentu a riadenia. Nedostatok je spôsobený zrušením odborných poľnohospodárskych škôl, ktoré vychovávali odborníkov pre poľnohospodárstvo pre všetky úseky činnosti družstva, ale aj to, že poľnohospodárstvo nie je dost' lukratívne odvetvie pre mladých ľudí z titulu nižšieho finančného pracovného ohodnotenia. Celkové mzdové náklady v r. 2022 predstavovali 1 261 467 € a priemerná mzda bola vo výške 1 107 €. V roku 2021 celkové náklady boli 1 229 597 € a priemerná mzda 1 046 €. Družstvo neplánuje znižovať počty pracovníkov, potrebuje si skôr vychovať svojich nástupcov, ktorí by pokračovali v práci v poľnohospodárstve.

V súvislosti s vojnovým konfliktom na Ukrajine vedenie družstva prehodnotilo vplyv jeho možných účinkov a následkov na celkové fungovanie družstva a došlo k záveru, že okrem vysokého nárastu cien hlavne energií, PHM, materiálov, tovarov a služieb, táto skutočnosť nebráni družstvu pokračovať nepretržite v činnosti a naďalej pôsobiť ako stabilný subjekt.

Naším cieľom je dosahovať zisk a vytvárať tak finančné zdroje slúžiace na rozvoj družstva. Vzhľadom na stav a vývoj majetku a záväzkov, objektívne podmienky v odbore podnikania máme ekonomicko-obchodné predpoklady na ďalšie pokračovanie svojej činnosti.

Záver

Na záver chcem poďakovať všetkým, ktorí sa podieľali na výsledku v roku 2022. Všetkým zamestnancom za ich pracovitosť, za prácu v nadčasoch i za ochotu pracovať počas sobôt a nedeľ. Ďakujem všetkým obchodným partnerom, či už odberateľom alebo dodávateľom, za korektné vzťahy a porozumenie pri úhrade záväzkov.

Podpory sú čoraz nižšie a tlak na úbytok pôdy čoraz vyšší. Usilujeme sa o to, aby pre roky 2023 – 2027 bolo plnenie tržieb jedným z ukazovateľov pre poberanie podpôr, čo by nám veľmi pomohlo. Zmiernil by sa tlak na pôdu a systém by sa ešte viac zjednodušil. Európska únia konštatuje, že Slovensko je krajina, ktorá má najnižšie tržby na 1 hektár poľnohospodárskej pôdy v celej únii. Podpory za tržby a vyššie ceny výrobkov by náš podnik posunuli k stabilite a rozvoju. Preto je potrebné zmeniť systém podpôr s tým, aby sa neplatilo za ničnerobenie.

Želáme si priaznivé poveternostné podmienky, dobré úrody krmovín, obilia a zemiakov. Taktiež vyššiu produkciu mlieka a mäsa a hlavne priaznivejšie ceny našich produktov. Poľnohospodár vždy dúfa, že prežije a verí, že bude lepšie.

Vám všetkým ešte raz ďakujem za podporu v predchádzajúcom období. Vedeniu družstva prajem dobré zdravie, pohodu, veľa múdrych rozhodnutí v súlade so svedomím, v duchu lásky a všeobecného dobra, či už na poli, v maštali alebo v iných strategických rozhodnutiach. Veľa dobrých ľudí okolo, ktorí sa v dobrom vedia obetovať pre druhých, ktorí dokážu družstvo viesť bez zbytočných hádok a konfliktov a ktorí prinesú slušnosť a ľudskosť do podnikovej kultúry, čím prispejú k zlepšeniu medziľudských vzťahov nielen na jednotlivých pracoviskách, ale aj vo vzťahu k vonkajšiemu svetu cez odberateľov a dodávateľov. Len múdri a pokorní ľudia dokážu podnik viesť k vytýčeným cieľom.

Všetkým Vám prajem dobré zdravie a požehnaný rok 2023.